

جمهوری اسلامی ایران
مدیریت حوزه علمیه استان قم
رساله علمی سطح ۳

علل و عوامل گسترش وهابیت در منطقه بلوچستان – ایرانشهر

استاد راهنما: حجت الاسلام و المسلمین حسین رجبی

استاد مشاور: حجت الاسلام و المسلمین سید محمدرضا حجازی

محقق: سید حسن سجادی

(اسفند ۱۳۹۲)

چکیده

جریان وهابیت افراطی، (در سایت شیعه نیوز افراطی بودن اعتقادات وهابیون اشاره می‌کند) با همه تبلیغات و هیایویی که برای مطرح کردن خود به عنوان نماد اسلام حقیقی به راه انداخته هنوز نتوانسته جامعه اهل سنت و حتی بسیاری از وهابیان معتدل را با خود همراه کند، به گونه ای که گروهی از عالمان اهل سنت از گذشته تا به امروز اشکار و پنهان به مخالفت‌های علنی با عقاید افراطی و فاسد این فرقه برخاسته اند، البته در برخی از مناطق موفق شده اند تا از راه‌های گوناگون نفوذ کنند و گروهی را به خود جذب کنند یکی از مناطقی که جایگاه مناسبی برای نفوذ وهابیت دارد منطقه بلوچستان است. فرقه وهابیت که می‌کوشد در منطقه سیستان و بلوچستان به دلیل وجود زمینه‌های مساعد مذهبی، فرهنگی، سیاسی و نظامی با ایجاد توهم و تخیل و شبهه افکنی در میان امت‌های اسلامی‌رخنه کرده و همه ی نظرات و اندیشه‌های تمام اندیشمندان را با خویش همراه کند. در صورتی که انسان وقتی دقت می‌کند به وضوح در می‌یابد که این فرقه، هیچ گونه منطق صحیح نداشته و تنها با تکیه بر ارباب و تهدید و قتل و جنایت اهداف خود را دنبال می‌کند. اینان با تشکیل گروه‌هایی همانند طالبان، القاعده سپاه صحابه و اخیراً داعش و النصره می‌خواهند با زور و ارباب اهداف خود را محقق کنند. در این رساله به بررسی و نحوه نفوذ و حضور این فرقه در منطقه سیستان و بلوچستان می‌پردازد.

واژگان کلیدی:

۱- علم

۲- اقتصاد

۳- سیستان و بلوچستان.

۴- اهل سنت

فهرست مطالب

ابتدای پایان نامه (۱ - ۴)

	سیاس گزاری	د
	چکیده	ه
	واژگان کلیدی:	ه
	فهرست مطالب	و
	بیان مساله و تعیین قلمروی آن	۱
	سوالات تحقیق	۱
	سوال اصلی:	۱
	سوالات فرعی:	۱
	سوالات فرعی تر	۱
	فرضیه تحقیق: چاره اندیشی برای رفع معضلات و مشکلات منطقه جنوب شرق کشور	۲
	اهداف و فوائد تحقیق	۲
	پیشینه ی تحقیق و امتیاز این پژوهش	۳
	کاربرد نتایج تحقیق و مراجع	۳
	ضرورت این انتخاب و انجام تحقیق	۴

فصل اول: تعریف مفاهیم (۵ - ۲۴)

	مقدمه	۶
	۱- اسلام	۷
	۲- تعریفی از وهابیت	۹
	ویژگی های شخصیتی وهابیت	۱۱
	۳- بلوچستان	۱۵
	۴- نقش عامه	۱۹

فصل دوم: تفاوت های مذهبی، سیاسی و اجتماعی مردم منطقه با وهابیت (۲۵ - ۵۱)

	مقدمه	۲۶
	عامه	۲۸
	کمیت و کیفیت در مورد تبلیغ گروه های اهل سنت	۲۸
	و اما اشتراکات شیعه با اهل سنت	۳۰
	تفاوت های شیعه و سنی اعم از عامه و وهابیت	۳۲

۴۴.....	مشترکات عامه منطقه با وهابیت
۴۸.....	دلایلی چند بر مدعای ما که ذیلاً آورده می شود:

فصل سوم: علل و عوامل نفوذ و گسترش وهابیت در ایران شهر (۵۲ - ۱۰۴)

۵۳.....	مقدمه
۵۵.....	علت جهل عمومی در منطقه
۵۶.....	فرهنگ و اقتصاد
۵۷.....	وضعیت اقتصادی استان سیستان و بلوچستان
۵۹.....	الف) نداشتن علم
۶۰.....	ب) عدم اقتصاد سالم و کافی
۶۱.....	توسعه نیافتگی یک ضرر جبران ناپذیر
۶۶.....	یک صنعت بسیار پر رونق
۷۱.....	سلیمان بن احمد بن سحیم
۷۳.....	اشتراک در عقاید مذهبی
۷۴.....	بیان تفاوتها بین وهابیت و سائر فرق اسلامی
۷۶.....	تبلیغات روشمند
۷۸.....	وام دار نمودن مردم به خود
۸۰.....	غربی ها و اروپائی ها از سعودی های یهودی بهره کشی می کنند
۸۱.....	یکی دیگر از راه های تبلیغی وهابیت: چله روی
۸۸.....	یگانه راه های پیش برنده
۹۰.....	با پرچم دین بر علیه دین تبلیغ می کنند
۹۵.....	جاذبه ها و منافع دوره گردی
۹۶.....	ملاحظات بیش از حد
۹۶.....	تشکیل خانواده
۹۷.....	پول و تهدید
۱۰۱.....	علل و عوامل نفوذ وهابیت

فصل چهارم: راه های پیشگیری از نفوذ و گسترش وهابیت (۱۰۵ - ۱۲۸)

۱۰۶.....	مقدمه
۱۰۷.....	۱- تدوین قوانین بازدارنده
۱۱۰.....	۲- ایجاد مانع در تبلیغات آنان
۱۱۲.....	۳- برنامه ریزی هدفمند

۱۱۳.....	۴- شناسایی اهداف و‌هائیت
۱۱۵.....	اهداف مشترک
۱۱۵.....	(اهداف درون گروهی)
۱۱۵.....	اهداف کلان عامه (وهابی‌ها) در چشم اندازه آینده
۱۱۹.....	۵- تز و سیاست آقایان عامه
۱۲۰.....	الف) زمینه سازی کوتاه مدت
۱۲۲.....	ب) اهداف میان مدت:
۱۲۳.....	ج) اهداف بلند مدت
۱۲۷.....	جمع بندی
۱۲۹.....	فهرست منابع

بیان مساله و تعیین قلمروی آن

مساله وهابیت در منطقه شرق کشور از مسائل بسیار حساس و مهم می باشد بویژه که این منطقه منطقه ی محروم و مرزی هم هست و همین امر نفوذ و پیشروی وهابیت را شتابان می کند. منطقه ی بلوچستان از مناطق حساسی و مطمع نظر شیاطین بوده که در سال های اخیر مورد توجه و تهاجم، نفوذ وهابیت قرار گرفته است این نکته، حقیر را بر آن داشت که به تبیین علل و عوامل نفوذ و طمع ورزی وهابیان پردازم و با این انگیزه اقدام نمودم.

سوالات تحقیق

سوال اصلی:

علل و عوامل نفوذ و گسترش وهابیت در منطقه بلوچستان چه چیزهایی می باشند؟

سوالات فرعی:

آن چه که مایه ی تاثیرپذیری مردم منطقه از روش های موجود استفاده شده توسط وهابیت چه چیز است خود این علل و عوامل تاثیرگذار بیش از حد احصاء هستند اما در این جا دو دسته ی عمده و کلان را می توان تعریف کرد یکی به عنوان علل و عوامل بالادستی یا عوامل ریشه ای و تاثیرگذاری که به گونه ای تام و کامل اثر گذارند که عبارتند از:

۱- عدم علم دین.

۲- عدم اقتصاد مناسب در منطقه.

۳- و اما دسته ی دوم از این عوامل، عواملی می باشند که تاثیر عوامل اول را ندارند. و یا تاثیر مستقیم ندارند و به عبارتی با ضم و ضمیمه ی دیگر عوامل می توانند موثر باشند این عوامل عبارتند از موارد عدیده ای که انشاء الله در پایان بحث مطرح خواهم نمود..

سوالات فرعی تر

خود علل پایین دستی را به چند بخش می توانند تقسیم کرد:

۱. عوامل فیزیولوژیک

۲. عوامل سوق الجیشی

۳. عوامل منطقه ای

۴. عامل وجود طوائف و قبایل و فرق عوامل مختلفی هستند که هر کدام از آنها به تنهایی می تواند مستقلا به عنوان یک عامل موثر عمل کند و یا حداقل با کمک دیگر علل و عوامل دارای تاثیر به نفع وهابیت باشند و وهابی ها از آن بهره برداری می کنند.

یقیناً و تحقیقاً باید گفت همان گونه که علم منشا تاثیرات مثبت و زمینه ساز رشد و تعالی آدمی می شود عدم علم و فرهنگ هم موجب تاثیرگذاری منفی در روح و روان مردم خواهد شد. و اما در بخش اقتصاد هم ممکن است به چنین نتیجه ای برسیم، یعنی بگوییم همان گونه که بی فرهنگی و عدم علم در روح و روان انسان ایجاد مشکل می تواند بکند اقتصاد نیز از چنین قدرتی برخوردار باشد بدین معنا که وجود اقتصاد سالم ممکن است ایجاد انبساط خاطر کند و عدم اقتصاد به احتمال زیاد می تواند سبب انقباض خاطر شود.

فرضیه تحقیق: چاره اندیشی برای رفع معضلات و مشکلات منطقه جنوب شرق

کشور

برداشتن و رفع و رجوع نمودن معضلاتی از این دست در صورت قدرت بر رفع آن یک وظیفه است و یک تکلیف دینی است بر هر انسان وظیفه شناسی که دست به قلم برده به تحقیق و تبیین دست بزند و به بررسی پیرامون چنین موضوعاتی که منفعت عمومی دارد حتی المقدور اقدام کرده و به دنبال علت یابی باشد که عوامل موجود در میان مردم را شناسایی کرده و درصدد رفع آن از پیش روی مردم باشد و تا رسیدن به نتیجه ی مطلوب تلاش نماید. علی الخصوص با توجه به مشترکات اساسی که در عقاید مذهبی بویژه در مسأله خلافت میان اهل سنت و وهابیت موجود می باشد، شیعه هراسی، تبلیغات سیاسی از ناحیه ی شیاطین و جهالت مردم و ...

اهداف و فوائد تحقیق

سالی دوازده ماه مرتب خود ما برای آقایان اهل سنت همایش و نمایشگاههایی در طول سالیان متمادی در جای جای کشور و حتی در خود استان برگزار کردیم و به آنها راههای نرفته ای را نشان دادیم و به تحرک و جنبشی وادارشان کردیم هر آن چه که بلد نبودند یادشان دادیم بعد از مدتی رهایشان کردیم حالا خود آقایان آن جلسات را برگزار می کنند مثلاً مثل ختم بخاری همایشهای متعدد و ... اگر چه اهل سنت در لفظ می گویند که ما با گروه های تکفیری- وهابیت - سلفی گری و ... متفاوت بوده و هیچ گونه سازشی با هم نداریم. یعنی ما اهل سنت نه با وهابی ها میانه ای داریم و نه با سلفی گری و نه با تکفیری ها. شاید در محاورات چنین اظهار عقیده کنند ولی در عمل خلاف آن را اثبات می کنند. لذا توجه به چند نکته لازم است:

۱. برای تبیین زمینه های نفوذ وهابیت در منطقه فکری باید کرد.

۲. برنامه ریزی مدون و کاربردی که بتوان مانع از روند نفوذ وهابیت شود تهیه نمود.
۳. بهره گیری از مبلغان در منطقه.
۴. جلوگیری از رشد بی رویه و فزاینده وهابیت در منطقه و متاسفانه تمام مناطق کشور.
۵. تهیه تمهیداتی برای انسجام معقول و در خور توجه برای حفظ شیعه در آن سامان و همه ی مناطق کشور.

پیشینه ی تحقیق و امتیاز این پژوهش

با توجه به بررسی های انجام شده در ارتباط با این که آیا چنین پژوهشی که موقعیت منطقه را به تصویر کشیده باشد. نه حقیر به نوشته ای برخورد کردم و نه دیگران چیزی در این راستا مشاهده کرده بودند. به این معنی که این تحقیق مبسوق به سابقه نبوده است لذا امتیاز آن نیز اختصاص به پژوهش حقیر دارد از آن جایی که سابقه ای برای این تحقیق در این موضوع به خصوص در منطقه که مبتلا به نیز می باشد وجود نداشته لذا بنده اقدام کردم. باشد که به عنوان اولین کار تحقیقی مستقل انشاءالله انجام شده باشد و به ثبت برسد تا همگان از آن بار معنویت بهره مند شوند انشاءالله تعالی تقربا الی الله تعالی.

جامعه آماری و گروه نمونه:

باید به عرض برسانم که از هیچ بخشی از بخش های جامعه آماری کشوری و غیر کشوری شخصی و خصوصی افراد. حقیقی و حقوقی نه نمونه برداری شده است و نه بنده به دنبال آن بوده ام و با چنین مراکزی نه برخورد کرده ام و نه ارتباطی داشته ام. لذا یک کار تحقیقی مستقل غیر کتابخانه ای بلکه به صورت میدانی خاص انجام شده است البته نه این که تحقیقات کتابخانه ای اشکالی متوجهش باشد. بلکه حقیر دنبال آن نبوده ام به دلیل این که منطقه را آنقدر غنی می دانستم که هیچ نیازی به غیر از آن نباشد. با برخورداری از چنین منبع بزرگی آیا نیازی احساس می شود که بغیر آن مراجعه کرد؟

کاربرد نتایج تحقیق و مراجع

۱. از نتایج این تحقیقات تمام مراکز تحقیقاتی مطالعاتی می تواند بهره مند شوند.
۲. حتی مراکز تصمیم گیری حوزوی- کشوری و ...
۳. مراکز پژوهشی، فرهنگی بویژه مراکز تبلیغی
۴. هر سازمان تحقیقاتی پژوهشی که به چنین اطلاعاتی اعلام نیاز کند می تواند استفاده کند. با اذن و اجازه حوزه علمیه قم مقدسه

ضرورت این انتخاب و انجام تحقیق

ضرورت انتخاب این تحقیق از نظر حقیر وقتی مردم ما دچار چنین حادثه ناخواسته ای باشند از باب انجام وظیفه هم که شده در جایی که قدرت و توانایی انسان اجازه انجام خدمتی را بدهد باید آن خدمت را انجام دهد. همان گونه که مولایمان آقا امیرالمومنین علیه السلام (وقتی که مردم به آن حضرت مراجعه کردند برای قبول خلافت): می فرمود: اگر نبود این که خدا از دانایان عهد و پیمان گرفته است در صورتی که مردم اقبالی کنند باید جواب مثبت داد من حکومت بر شما را قبول نمی کردم. لازم به تذکر است که مردم منطقه به عنوان مردم اهل سنت منطقه و شاید همه - عامه - با وهابیت تفاوت هایی دارند از جهت طرز تفکر و اندیشه و آداب و معاشرت های اجتماعی و در نهایت یک توافقاتی هم دارند، همین امر را دشوار می کند یعنی مَسَن سال ها تنفر بیشتری نسبت به وهابیت دارند ولی متأسفانه قشر جوان تندروی بیشتری دارند یعنی با وهابیان همخوانی بیشتری از خود نشان می دهند و اکنون حال وهابیت به خانه های مردم نفوذ کرده است و این خیلی خطر بزرگی است. لازم است که هر کس به نحوی قدرت جلوگیری از آن را داشته باشد به این مهم اقدام نماید تا قبل از آن که همه ی موقعیت ها از دست برود.